

Brüssel, 31. märts 2025
(OR. en)

7609/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0078(NLE)

ANTIDISCRIM 27
COCON 15
COHOM 45
COPEN 71
DROIPEN 31
EDUC 82
FREMP 70
JAI 396
MIGR 115
SOC 181
STATIS 13

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 152 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Nõukogu ministrite komitees Tuneesia jaoks Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamise suhtes seoses küsimustega, mis puudutavad õigusala koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 152 final.

Lisatud: COM(2025) 152 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 31.3.2025
COM(2025) 152 final

2025/0078 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Nõukogu ministrite komitees Tuneesia jaoks Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamise suhtes seoses küsimustega, mis puudutavad õigusalast koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel Euroopa Nõukogu ministrite komitee 23. aprilli 2025. aasta koosolekul tehtava otsuse suhtes, millega on kavas pikendada Tuneesia jaoks Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooniga (edaspidi „Istanbuli konventsioon“ või „konventsioon“) ühinemise tähtaega kuni 23. aprillini 2027

1.1. Istanbuli konventsioon

Istanbuli konventsiooniga on kehtestatud terviklik ja ühtlustatud normistik naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamiseks ja tõkestamiseks Euroopas ja mujal. Konventsioon jõustus 1. augustil 2014.

EL kirjutas konventsioonile alla juunis 2017 ja viis ühinemismenetluse lõpule 28. juunil 2023, mille järel konventsioon jõustus ELi suhtes 1. oktoobril 2023. EL on konventsiooniga ühinenud küsimustes, mis kuuluvad tema ainupädevusse, nimelt neis, mis on seotud liidu institutsioonide ja avaliku haldusega,¹ ning neis, mis on seotud kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö, varjupaiga ja mittetagasisaatmise põhimõttega². Viimase puhul ei ole liidu pädevuse teostamine Iirimaa ja Taani suhtes siduv³. Praegu on konventsioonil 39 osalist, sealhulgas EL ja 22 ELi liikmesriiki⁴.

1.2. Euroopa Nõukogu ministrite komitee

Ministrite komitee on Euroopa Nõukogu otsuseid tegev organ. Ministrite komitee koosneb Euroopa Nõukogu 46 liikmesriigi välisministritest, kelle asetäitjatena tegutsevad Strasbourgis resideeruvad riikide alalised esindajad. Ministrite komitee pädevust ja ülesandeid on kirjeldatud Euroopa Nõukogu statuudi⁵ (edaspidi „statuut“) IV peatükis. Statuudi artikli 14 kohaselt on igal Euroopa Nõukogu liikmel õigus ühele esindajale ministrite komitees ja igal esindajal on üks hääl. Kõik ELi liikmesriigid on Euroopa Nõukogu liikmed ja on seega ministrite komitees esindatud. Ministrite komitee kohtub ministrite tasandil kord aastas ja asetäitjate tasandil kord nädalas.

¹ Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1075 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses liidu institutsioonide ja avaliku haldusega (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 1–3).

² Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1076 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses küsimustega, mis puudutavad õigusosalast koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 4–6).

³ Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokollidele nr 21 ja nr 22.

⁴ Ratifitseerimise seis 25.3.2025: AT (2013); BE (2016); CY (2017); DE (2017); DK (2014); IE (2019); EL (2018); ES (2014); EE (2017); FI (2015); FR (2014); HR (2018); IT (2013); LU (2018); MT (2014); NL (2015); PL (2015); PT (2013); RO (2016); SI (2015); SV (2014); LV (2024).

⁵ Euroopa Nõukogu statuut (Euroopa Nõukogu lepingute sari – ETS nr 001), [Täielik nimekiri – Lepingute büroo](#).

1.3. Euroopa Nõukogu ministrite komitee kavandatav otsus

Istanbuli konventsiooni artikli 75 lõikes 1 on sätestatud, et konventsiooniga saavad ühineda Euroopa Nõukogu liikmesriigid, selle väljatöötamisel osalenud mitteliikmesriigid ning Euroopa Liit. Peale selle on artikli 76 lõikes 1 sätestatud, et konventsiooniga võivad ühineda ka riigid, mis ei ole Euroopa Nõukogu liikmed ega ole osalenud konventsiooni väljatöötamises, tingimusel et ministrite komitee kutsub neid ametlikult ühinema. Sellest nähtub, et ministrite komitee võib pärast konsulteerimist Istanbuli konventsiooni osalistega ja nende ühehäälse nõusoleku saamist kutsuda konventsiooniga ühinema kõiki riike, kes ei ole Euroopa Nõukogu liikmed, tehes otsuse statuudi artikli 20 punktis d sätestatud häälteenamusega (ministrite komitee kahekolmandikuline häälteenamus) ja ministrite komitees osalevate konventsiooniosaliste esindajate ühehäälse otsusega⁶.

22. aprillil 2020 otsustas ministrite komitee kutsuda Istanbuli konventsiooniga ühinema Tuneesia. Otsuse kohaselt kehtib kutse viis aastat alates selle vastuvõtmisest, st kuni 23. aprillini 2025.

Tuneesia taotles 20. veebruari 2025. aasta kirjas konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamist kuni 23. aprillini 2027, et tal oleks võimalik viia lõpule siseriiklikud protsessid. Euroopa Nõukogu liikmesriike ja Istanbuli konventsiooni osalisi teavitati taotlusest 3. märtsi 2025. aasta kirjaga, milles täpsustati, et selleks on vaja ministrite komitee uut otsust. Ministrite komitee õiguskoostöö töörühm (GR-J) peaks taotluse läbi vaatama oma 17. aprilli 2025. aasta koosolekul, pärast mida peaks ministrite komitee eeldatavasti tegema otsuse pikendada Tuneesia jaoks Istanbuli konventsiooniga ühinemise tähtaega kuni 23. aprillini 2027 (edaspidi „kavandatav otsus“).

2. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Käesolevaga tehakse ettepanek, et ministrite komitee 23. aprilli 2025. aasta kohtumisel tuleks võtta ELi nimel seisukoht toetada Tuneesia jaoks Istanbuli konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamist kuni 23. aprillini 2027, et anda Tuneesiale aega siseriiklikud protsessid lõpule viia. Tuneesia ühinemine oleks liidule kasulik, kuna see laiendaks naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise suhtes konventsioonis sätestatud nõudlikke standardeid ka sellele riigile.

3. ÕIGUSLIK ALUS

3.1. Menetlusõiguslik alus

3.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud, kuidas võetakse vastu otsus, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

⁶ Lisateavet selliste riikide ühinemismenetluse kohta, kes ei ole Euroopa Nõukogu liikmesriigid ja kes ei ole osalenud konventsiooni väljatöötamises, vt: [Euroopa Nõukogu lepingute sari \(CETS 210\) – Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioon – Ühinemistingimused](#).

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9 kohaldatakse olenemata sellest, kas liit on asjaomase organi liige või asjaomase lepingu osaline⁷.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab ka korralduslikke akte, mis mõjutavad otsuste tegemise viisi organis, näiteks kui otsustusõigusega organ võtab liikmeks uue riigi.

3.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Euroopa Nõukogu ministrite komitee on lepinguga, s.t statuudiga ettenähtud organ. Ministrite komitee tehtav otsus pikendada Tuneesia jaoks Istanbuli konventsiooniga ühinemise tähtaega on õigusliku toimega akt. Konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamine on võrdväärne kutse uuendamisega nii, et see kehtib kuni 23. aprillini 2027. Muidu kaotaks kutse kehtivuse 23. aprillil 2025. Kui tähtaega pikendatakse ja Tuneesia ühineb konventsiooniga ette nähtud ajaraamistikus, tekkivad ELi ja Tuneesia vahel Istanbuli konventsiooni alusel lepingusuhted. Ministrite komitee otsusel võib olla ka õiguslik mõju liidule, sest Tuneesia ühinemine mõjutaks otsuste tegemise viisi Istanbuli konventsiooni osaliste komisjonis. Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku. Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

3.2. Materiaalõiguslik alus

3.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

Kui kavandatava aktiga taotletakse mitut eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, mis on üksteisega lahutamatu seotud ning millest ükski ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega, tuleb erandina nimetada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõigusliku alusena mitu vastavat õiguslikku alust.

3.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Mis puudutab materiaaõiguslikku alust, siis on EL ühinenud Istanbuli konventsiooniga küsimustes, mis kuuluvad tema ainupädevusse, nimelt neis, mis on seotud liidu institutsioonide ja avaliku haldusega,⁸ ning neis, mis on seotud kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö, varjupaiga ja mittetagasisaatmise põhimõttega⁹. ELi ühinemist Istanbuli konventsiooniga kajastatakse kahes eraldi nõukogu otsuses, et võtta arvesse Taani ja Iirimaa eriseisukohta seoses ELi toimimise lepingu V jaotisega. Sellest tulenevalt tuleb ka otsus,

⁷ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

⁸ Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1075 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses liidu institutsioonide ja avaliku haldusega (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1075/oj>).

⁹ Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1076 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses küsimustega, mis puudutavad õiguslast koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1076/oj>).

millega määratakse kindlaks liidu nimel ministrite komitees võetav seisukoht, esitada kahe otsusena, sest Tuneesiaga tekkivad lepingusuhted hõlmavad konventsiooni kõiki aspekte. Käesoleva otsuse õiguslik alus on seotud kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö, varjupaiga ja mittetagasisaatmise põhimõttega. Seepärast moodustavad esildatud otsuse materiaalõigusliku aluse järgmised sätted: Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 78 lõige 2, artikli 82 lõige 2 ja artikkel 84.

3.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 78 lõige 2, artikli 82 lõige 2 ja artikkel 84 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Nõukogu ministrite komitees Tuneesia jaoks Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamise suhtes seoses küsimustega, mis puudutavad õigusosalast koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõiget 2, artikli 82 lõiget 2 ja artiklit 84 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on sõlminud Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (edaspidi „Istanbuli konventsioon“ või „konventsioon“) liidu institutsioonide ja avaliku halduse küsimustes nõukogu otsusega (EL) 2023/1075¹⁰ ja kriminaalasjades tehtavat õigusosalast koostööd, varjupaika ja mittetagasisaatmist käsitlevates küsimustes nõukogu otsusega (EL) 2023/1076¹¹ ning konventsioon jõustus liidu suhtes 1. oktoobril 2023. Praegu on konventsioonil 39 osalist, sealhulgas EL ja 22 ELi liikmesriiki.
- (2) Euroopa Nõukogu ministrite komitee (edaspidi „ministrite komitee“) on Euroopa Nõukogu otsuseid tegev organ. Ministrite komitee koosneb Euroopa Nõukogu 46 liikmesriigi välisministritest ja nende asetäitjatena tegutsevatest Strasbourgis resideeruvatest alalistest esindajatest. Ministrite komitee pädevust ja ülesandeid on kirjeldatud Euroopa Nõukogu statuudi¹² IV peatükis. Statuudi artikli 14 kohaselt on igal Euroopa Nõukogu liikmel õigus ühele esindajale ministrite komitees ja igal esindajal on üks hääl. Kõik ELi liikmesriigid on Euroopa Nõukogu liikmed ja on seega ministrite komitees esindatud.
- (3) Istanbuli konventsiooni artikli 76 lõike 1 kohaselt võib Euroopa Nõukogu ministrite komitee pärast konsulteerimist Istanbuli konventsiooni osalistega ja nende ühehäälse nõusoleku saamist kutsuda Euroopa Nõukogusse mittekuuluvat liikmesriiki Istanbuli konventsiooniga ühinema. Sellise otsuse tegemiseks on vaja statuudi artikli 20 punktis

¹⁰ Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1075 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses liidu institutsioonide ja avaliku haldusega (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1075/oj>).

¹¹ Nõukogu 1. juuni 2023. aasta otsus (EL) 2023/1076 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses küsimustega, mis puudutavad õigusosalast koostööd kriminaalasjades, varjupaika ja mittetagasisaatmist (ELT L 143 I, 2.6.2023, lk 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1076/oj>).

¹² Euroopa Nõukogu statuut (Euroopa Nõukogu lepingute sari – ETS nr 001), [Täielik nimekiri – Lepingute büroo](#).

d sätestatud häälteenamust (ministrite komitee kahekolmandikuline häälteenamus) ja ministrite komitees osalevate konventsiooniosaliste esindajate ühehäälsel otsust.

- (4) 22. aprillil 2020 otsustas ministrite komitee kutsuda Istanbuli konventsiooniga ühinema Tuneesia. Otsuse kohaselt kehtib kutse viis aastat alates selle vastuvõtmisest, st kuni 23. aprillini 2025.
- (5) Tuneesia taotles 20. veebruari 2025. aasta kirjas Istanbuli konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamist kuni 23. aprillini 2027, et tal oleks võimalik viia lõpule siseriiklikud protsessid.
- (6) Ministrite komitee teeb oma 23. aprilli 2025. aasta koosolekul eeldatavasti otsuse pikendada Tuneesia Istanbuli konventsiooniga ühinemise tähtaega kuni 23. aprillini 2027.
- (7) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ministrite komitees võetav seisukoht, kuna Tuneesia jaoks Istanbuli konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamisel võivad olla liidule õiguslikud tagajärjed. Tähtaja pikendamine uuendab Tuneesiale esitatud kutset ning võib seega tähendada liidu ja Tuneesia vahel Istanbuli konventsiooni raames lepinguliste suhete tekkimist. Otsus võib mõjutada ka seda, kuidas tehakse Istanbuli konventsiooni osaliste komisjonis otsuseid.
- (8) Tuneesia ühinemine oleks liidule kasulik, kuna see laiendaks konventsioonis sätestatud nõudlikke standardeid ka sellele riigile. Liit peaks seega olema seisukohal anda Tuneesiale veel kaks aastat siseriiklike menetluste lõpuleviimiseks.
- (9) Kuna liit ei ole Euroopa Nõukogu liige, aga kõik liikmesriigid on, väljendavad liidu seisukohta ühiselt liidu liikmesriigid.
- (10) Nõukogu otsus (EL) 2023/1076 ei ole Iirimaaale siduv ja seepärast ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel.
- (11) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Nõukogu ministrite komitee 23. aprilli 2025. aasta koosolekul võetakse liidu nimel seisukoht toetada Tuneesia jaoks Istanbuli konventsiooniga ühinemise tähtaja pikendamist kuni 23. aprillini 2027.

Artikkel 2

Artiklis 1 väljendatud seisukoha esitavad ühiselt liidu liikmesriigid, kes on Euroopa Nõukogu ministrite komitee liikmed.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*